

Gozdnogospodarsko in gozdnogojitveno načrtovanje ter uresničevanje načrtov

Forest management and silvicultural planning and plan implementation

Živan VESELIČ*

Izvleček

Veselič, Ž.: Gozdnogospodarsko in gozdnogojitveno načrtovanje ter uresničevanje načrtov. Gozdarski vestnik, 62/2004, št. 2. V slovenščini, z izvlečkom v angleščini, cit. lit. 5. Prevod v angleščino: Jana Oštir.

Članek opisuje razvoj gozdnogospodarskega načrtovanja v Sloveniji v zadnjih letih in opravljeno delo Zavoda za gozdove Slovenije na tem področju ter stanje na področju gozdnogojitvenega načrtovanja. Naveden je strošek in prikazana poraba časa za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov ter struktura potrebnega časa po posameznih opravilih pri njihovi izdelavi. Analizirano je uresničevanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika realiziranega poseka in izvedenih gozdnogojitvenih del.

Ključne besede: gozdnogospodarsko načrtovanje, gozdnogojitveno načrtovanje, Slovenija.

Abstract:

Veselič, Ž.: Forest management and silvicultural planning and plan implementation. Gozdarski vestnik, Vol. 62/2004, No. 2. In Slovene, with abstract in English, lit. quot. 5. Translated into English by Jana Oštir.

The article describes the development of forest management planning in Slovenia in the last few years as well as the work carried out by the Slovenian Forest Service in this field. It further deals with the present situation in forest management planning. Presented are the costs and time consumption for drawing up forest management plans and the time distribution per individual tasks relating to plan drafting. Also presented is an analysis of the implementation of forest management plans from the perspective of realized cut and realized silvicultural measures.

Key words: forest management planning, silvicultural planning, Slovenia.

1 UVOD

Izdelava gozdarskih načrtov oziroma načrtno gospodarjenje z gozdovi ima na Slovenskem zelo dolgo tradicijo. Prvi pravi gozdnogospodarski načrti so bili pri nas izdelani že pred več kot dvesto leti, v zadnjih petdesetih letih se v Sloveniji načrtno gospodari z vsemi gozdovi, ne glede na lastništvo.

Zakon o gozdovih v 6. členu določa, da so podlaga gospodarjenju z gozdovi Program razvoja gozdov v Sloveniji ter načrti za gospodarjenje z gozdovi, slednji pa so gozdnogospodarski načrti gozdnogospodarskih območij (nadalje GGO) in gozdnogospodarskih enot (nadalje GGE), gozdnogojitveni načrti ter lovskogojitveni načrti območij.

Skladno z Zakonom o gozdovih izdeluje načrte za gospodarjenje z gozdovi Zavod za gozdove Slovenije (nadalje ZGS). Predmet tega prispevka je izdelava gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov ter njihovo uresničevanje.

2 IZDELAVA GOZDNOGOSPODARSKIH NAČRTOV

Gozdnogospodarsko načrtovanje je v Sloveniji v zadnjih desetih letih v strokovnem in organizacijskem pogledu znatno napredovalo. S pomembnimi vsebinskimi novostmi je k temu prispeval že novo izdelani Pravilnik o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih (dalje Pravilnik), na izvedbeni ravni pa je k razvoju veliko prispeval tudi ZGS.

Med najpomembnejše vsebinske novosti Pravilnika lahko uvrstimo naslednje:

- Pravilnik navaja podrobna merila za določitev gozdnega prostora, ki so v Zakonu o gozdovih opredeljena le zelo grobo; kot izhodišče upošteva krajine in pri tem opredeljuje tudi krajine z vidika potreb gozdarskega načrtovanja,

* mag. Ž. V., Zavod za gozdove Slovenije CE, Večna pot, 2 1000 Ljubljana

- usklajeno s sektorjem kmetijstva določa merila za določitev gozda v območjih, kjer gozd osvaja opuščena kmetijska zemljišča,

- navaja definicije funkcij gozdov in merila za njihovo določitev v gozdnem prostoru ter določa vsebino informacijske baze o funkcijah gozdov,

- uvaja zajemanje realne površine gozdov, ugotovljene iz ortofoto načrtov in s tem skoraj zahteva uvedbo sodobnih računalniških metod obravnave prostora (ob tem načrti navajajo tudi še seštevek površine gozdov iz parcelnega stanja),

- uvaja sestoj (in ne več odsek) kot podlago za podatke o sestojnih parametrih gozdov.

Nepomembne gotovo niso tudi mnoge druge novosti – na primer uvedba prikaza vseh podatkov o lesni zalogi in prirastku po petih debelinskih razredih, namesto po treh, uvedba stalnih vzorčnih ploskev kot obvezujoče inventurne metode, prikaz kakovosti drevja in količine odmrlega drevja na stalnih vzorčnih ploskvah, idr.

Prispevek ZGS pri razvoju gozdnogospodarskega načrtovanja v preteklih desetih letih pa je bil predvsem naslednji:

- sodelovali smo pri izdelavi Pravilnika,
- uvedli smo izdelavo gozdnogospodarskih načrtov skladno s Pravilnikom,

- v ZGS smo razvili prostorsko informatiko (v vsej Sloveniji so jo prej obvladali le v GG Slovenj Gradec) – ključno vlogo pri tem je imel Brane Glavan, univ. dipl. inž. geod., ki je prej razvil to delo v omenjenem podjetju,

- uvedli smo uporabo ortofoto načrtov,
- uvedli smo uporabo digitalnih katastrskih načrtov,

- uspešno smo izvedli več zahtevnih projektov:
 - ponovno in po enotnih merilih smo določili funkcije gozdov za vse gozdove Slovenije,

- z veliko strokovnih in tehnoloških novosti smo izdelali gozdnogospodarske načrte območij za obdobje 2001-2010,

- sodelovali smo pri izdelavi Strategije prostorskega razvoja Slovenije,

- sodelovali smo pri izdelavi projekta Raba zemljišč,

- sodelovali smo pri izdelavi katastrske klasifikaciji za kulturo gozd (pravilnik še ni izdan),
- izdelali smo predlog varovalnih gozdov in gozdnih rezervatov (uredbi sta še v pripravi),

- izdelali smo predlog gozdnih habitatov, ki naj bi bili vključeni v objekte Natura 2000.

Na tem mestu moramo tudi omeniti, da je v zadnjih letih, ko so digitalni podatki o parcelah omogočili izdelavo gozdarskih terenskih kart, vseh 14 območnih enot ZGS osvojilo izdelavo teh kart, tako da jih zdaj izdelujemo sami. Le nekaj območij je imelo v preteklosti zadovoljive kartne podlage za delo na terenu, v precej območjih pa je bilo stanje v tem pogledu prav kritično. Pri razvoju izdelave terenskih gozdarskih kart je bistveno prispeval kolega Vili Potočnik s svojimi sodelavci na OE Kranj.

Zavod za gozdove je izdelavo gozdnogospodarskih načrtov tudi približal kraju, kjer se gozdnogospodarski načrti uresničujejo, saj pri njihovi izdelavi praviloma neposredno sodelujejo strokovni delavci s krajevnih enot, v precej primerih so ti tudi nosilci izdelave gozdnogospodarskih načrtov GGE, v izdelavo načrtov pa so praviloma vključeni tudi revirni gozdarji.

Ne nazadnje naj omenimo, da pomeni določen razvojni korak pri izdelavi gozdnogospodarskih načrtov tudi uvedba postopka sprejemanja načrtov skladno z Zakonom o gozdovih, saj pomenijo določitve njihovega osnutka in predloga na Svetih območnih enot ZGS ter javne razgrnitve osnutkov načrtov, vključevanje širše javnosti v izdelavo gozdnogospodarskih načrtov in s tem novo kakovost pri izdelavi teh načrtov, ne le z vidika odnosa javnosti in lastnikov gozdov do teh načrtov, ampak tudi z vsebinskega vidika.

Posebej se zdi potrebno na tem mestu poudariti bogastvo in urejenost podatkov o gozdovih, s katerimi razpolaga ZGS. Bogatim podatkom o gozdovih, ki jih je nasledil, je ZGS dal novo kakovost ter znatno povečal njihovo uporabnost s tem, ko je v sorazmerno kratkem času vnesel v računalniški medij vse meje ureditvenih enot, meje gozdnega roba in omrežje gozdnih cest, seveda pa so v računalniškem mediju tudi meje vseh na novo ugotovljenih podatkov o gozdovih (funkcijske enote in vsi gozdni sestoji), geokodirane pa so tudi vse stalne vzorčne ploskve.

Kakovostnim podatkom o gozdovih izrekajo priznanje tudi drugi uporabniki podatkov o gozdovih pri nas ter tudi tuji gozdarski strokovnjaki. Zanesljivo lahko zatrdimo, da brez organizirane enotne javne gozdarske službe, ki celovito obravnava ves gozdni prostor ne glede na lastništvo, s takimi podatki gozdarji v Sloveniji ne bi razpolagali. Ker so dobri podatki o stanju gozdov

nujna podlaga kakovostnemu načrtovanju, pri čemer pa v enotni strokovni službi pride do izraza tudi kakovostnejša in smotrnejša priprava različnih strokovnih podlag za izdelavo načrtov, lahko o vlogi enotne javne gozdarske službe, podobno kot v zvezi s kakovostjo podatkov o gozdovih, trdimo tudi v zvezi s kakovostjo izdelave gozdnogospodarskih načrtov.

Podatke o gozdovih pridobivamo predvsem na naslednjih izvirnih lokacijah:

- Lokacije podatkov, ki so neposredna podlaga usmerjanju razvoja gozdov:
 - Odseki oz. oddelki (predvsem podatki o rastiščnih in pravilnih razmerah).
 - Sestoji (podatki o sestojnih parametrih gozdov).
 - Funkcijske enote.
 - Stalne vzorčne ploskve.
- Lokacije drugih podatkov:
 - Kataster gozdnih cest.
 - Vzorčne ploskve za spremljanje odnosov gozd-divjad.

3 IZDELAVA GOZDNOGOJITVENIH NAČRTOV

Zaradi določb Zakona o gozdovih, ki gozdnogojitvene načrte opredeljuje kot obvezno podlago za izdajo odločb o odobritvi poseka in potrebnih gozdnogojitvenih delih, se je izdelava gozdnogojitvenih načrtov v zadnjem desetletju zelo intenzivirala. Medtem ko smo leta 1994 beležili izdelanost gozdnogojitvenih načrtov v obsegu, kot ga prikazuje preglednica 1, so že nekaj let gozdnogojitveni načrti izdelani za vse slovenske gozdove.

Preglednica 1: Delež gozdov v Sloveniji z izdelanimi gozdnogojitvenimi načrti leta 1994

Zasebni gozdovi	19 %
Državni gozdovi	40 %
Vsi gozdovi	25 %

Zaradi več razlogov, med drugim tudi zaradi finančnih težav, ki silijo ZGS v cenejše vendar časovno zahtevnejše načine posodobitve izdelave gozdnogojitvenih načrtov, se, ob sicer izboljšanih sestojnih kartah, gozdnogojitveni načrti še vedno

izdelujejo na klasičen način. Informacijska uskladitev med opisom sestojev ob izdelavi gozdnogospodarskih načrtov in opisom stanja negovalnih enot ob izdelavi gozdnogojitvenih načrtov, ki povečuje smotrnost izdelave gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov, tako še ni prišla do polne veljave, vsaj v pogledu smotrnosti izdelave obeh načrtov še ne. Bo pa to storjeno v kratkem, saj so izdelani potrebni računalniški programi in bo v začetku leta 2004 že potekala testna izdelava gozdnogojitvenih načrtov na sodoben način.

O potrebnih podrobnosti izdelave gozdnogojitvenih načrtov si mnenja precej razlikujejo. Prevladuje mnenje, da je v tistih zasebnih gozdovih, kjer je intenzivnost gospodarjenja z gozdom majhna, njihova izdelava časovno preveč zahtevna, v formalnem pogledu (kot podlaga odločbam) pa se v primerih, ko so gojitvena dela odredena z odločbo, pogosto kaže, da bi morali biti gojitveni načrti izdelani oziroma ažurirani še dosledneje kot so. Situacijo je potrebno proučiti in po potrebi predlagati tudi spremembo kakega predpisa.

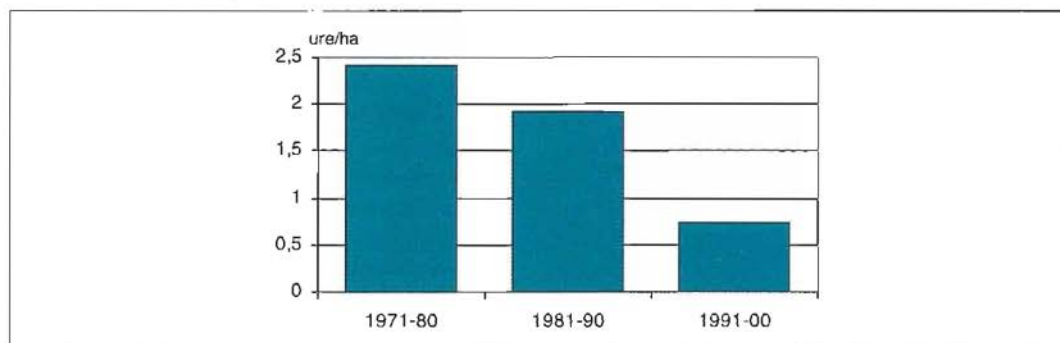
Pri večjih posestih bi verjetno v prihodnje lahko gojitvene načrte nadomestili posestni načrti.

4 PORABA ČASA IN STROŠKI ZA IZDELAVO GOZDNOGOSPODARSKIH IN GOZDNOGOJITVENIH NAČRTOV

Z racionalizacijo inventurnih metod ter s posodobitvijo izdelave gozdnogospodarskih načrtov, zlasti z uvedbo računalniške obdelave podatkov, smo v slovenskem gozdarstvu v preteklih trideset letih znatno racionalizirali izdelavo gozdnogospodarskih načrtov. To kaže tudi grafikon 1, izdelan na podlagi podrobnih podatkov ZGS, območne enote Tolmin (KOZOROG, MATJASIČ 2003).

Grafikona 2 in 3 prav tako prikazujeta, za območno enoto Tolmin, strukturo porabe časa po posameznih opravilih, povezanih z izdelavo gozdnogospodarskih načrtov GGE oziroma dveh zadnjih gozdnogospodarskih načrtov GGO (KOZOROG, MATJASIČ 2003).

V zadnjih nekaj letih se je zaradi posodobitve izdelave gozdnogospodarskih načrtov, zlasti zaradi

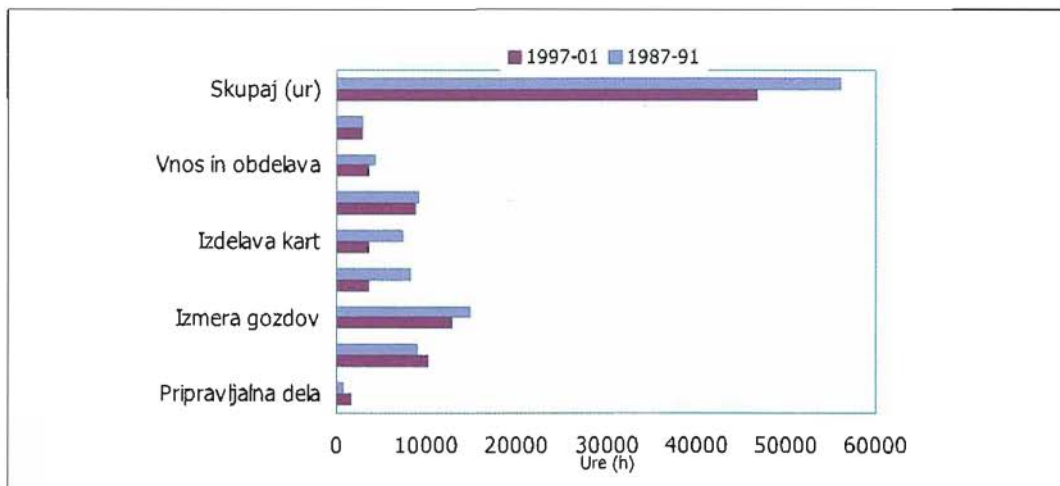
Grafikon 1: Poraba časa za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot v obdobju 1971-2000 - za OE ZGS Tolmin (prej SGG Tolmin)

uvedbe metod sodobne računalniške obravnave prostora, pa tudi zaradi izdelave skupnih računalniški programov za obdelavo podatkov ter izpis načrtov, poraba časa za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov še nekoliko zmanjšala. Podatki za zadnja leta bi bili gotovo še ugodnejši, če ne bi v tem času prvič vnašali v prostorski informacijski sistem vse prostorske podatke o gozdovih, pa tudi digitalni kataster, ki omogoča računalniško izdelavo izkazov površin oziroma indeksov gozdnih posestnikov, ki je bil izdelan šele v letu 2002.

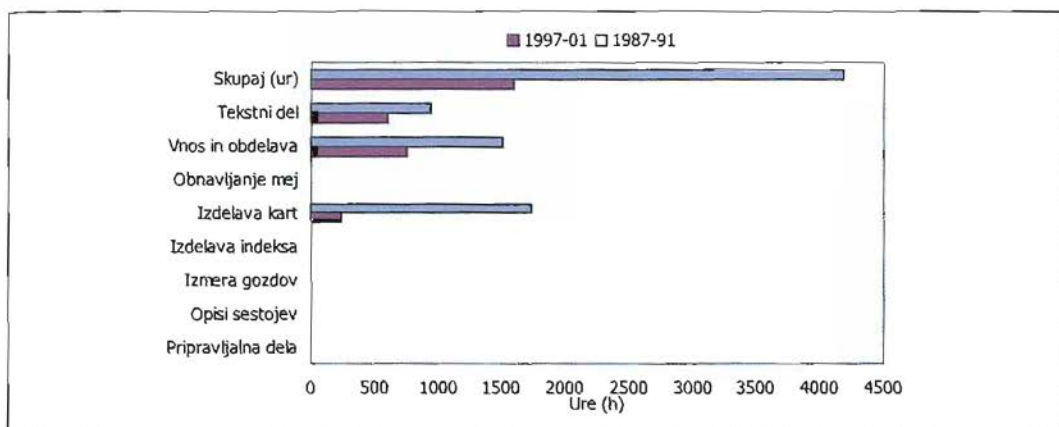
Iz obsežne študije o porabi časa zaposlenih v ZGS na posameznih dejavnostih javne gozdarske službe na podlagi podatkov za leto 2000, ki je v zaključni fazi, in prikazuje strukturo časa tudi po posameznih značilnih strokovnih delovnih mestih, ugotavljamo, da porabimo v ZGS, seveda upo-

števač le javno gozdarsko službo, za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov (brez najetih pomožnih delavcev pri gozdni inventuri) ca. 17 % neto delovnega časa (približno toliko kot za redno izbiro drevja za posek), za izdelavo gozdnogojitvenih načrtov pa dobrih 6 % neto delovnega časa. Delež od neto delovnega časa pomeni to, da je delež računat od 1.730 »neto« delovnih ur letno, drugo (do 2088 ur) so prazniki, bolniški izostanki in dopusti.

Na podlagi rezultatov omenjene študije, ki so bili že podlaga Finančnemu načrtu ZGS za leto 2003, znaša v letu 2003 strošek izdelave gozdnogospodarskih načrtov (vključno z najetimi pomožnimi delavci pri gozdni inventuri) 530 milijonov tolarjev, strošek izdelave gozdnogojitvenih načrtov pa 220 milijonov tolarjev.

Grafikon 2: Primerjava strukture porabljenega časa po posameznih fazah izdelave gozdnogospodarskih načrtov GGE med obdobjema 1987-1991 in 1997-2001 - za OE ZGS Tolmin (prej SGG Tolmin)

Grafikon 3: Primerjava strukture porabljenega časa po posameznih fazah izdelave gozdnogospodarskih načrtov GGO med obdobjema 1987-1991 in 1997-2001 - za OE ZGS Tolmin (prej SGG Tolmin)

5 URESNIČEVANJE GOZDNOGOSPODARSKIH IN GOZDNOGOJITVENIH NAČRTOV

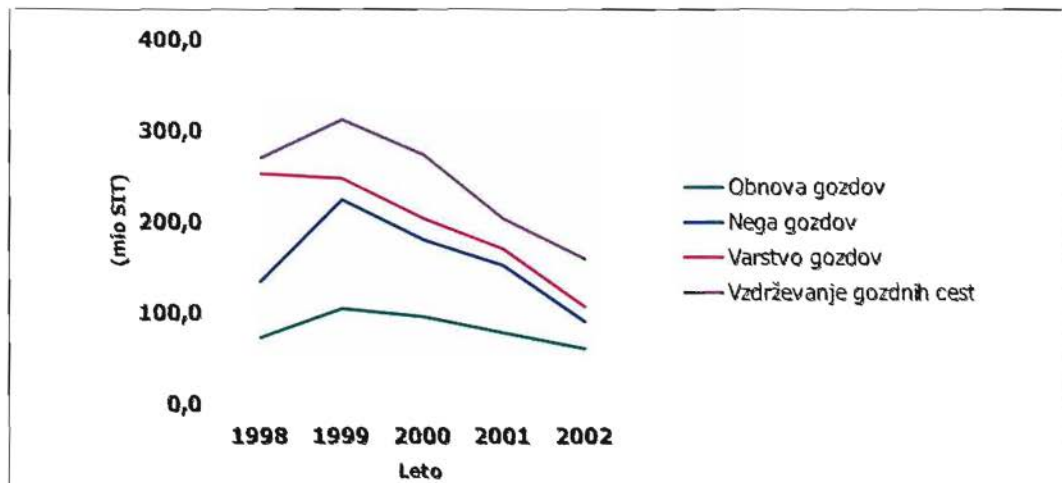
5.1 Posek

Po podatkih Poročil ZGS o gozdovih, se je letni možni posek v obdobju 1995-2002 povečal za približno 20 % (zaokroženo iz 3.150.000 m³ na 3.790.000 m³), posek pa za 26 % (zaokroženo iz 2.100.000 m³ na 2.645.000 m³). Delež realizacije možnega poseka se je v tem obdobju povečal od 66 % na 70 %.

Okvirne analize kažejo, da so sečnje v državnih gozdovih, s katerimi na podlagi koncesijskih

pogodb posek in druga dela izvajajo gozdarska podjetja, približno v višini načrtovanih možnih sečenj, delež realiziranega možnega poseka pa zelo zaostaja v gozdovih drugih lastništev oziroma statusov, med katerimi seveda zelo prevladujejo zasebni gozdovi. Prav natančnih podatkov o deležu realizacije možnega poseka za gozdove posameznih lastništev ni mogoče navesti (vsaj ne brez obsežnejših analiz in pojasnil), ker je proces denacionalizacije v preteklih letih v pomembnem deležu spremenil lastniško strukturo gozdov, pa je bil etat oziroma možni posek za nekatere gozdove načrtovan, ko so bili ti še državni, zdaj pa se v njih realizira posek, ki ga ob vrnjenih

Grafikon 4: Gibanje realne višine sredstev državnega proračuna za vlaganja v gozdove v obdobju 1998-2002 (Za izhodišče je vzeto leto 1998)

gozdovih v zasebno last nujno evidentiramo kot posek v zasebnih gozdovih.

S formalnega vidika sicer manjše sečnje od možnih danes niso sporne. Z gozdnogospodarskimi načrti je pač opredeljen največji močni posek, volja lastnika pa je, v koliki meri ga izkoristi. Planskih količin, ki bi na tem področju kogar koli obvezovale, ni več. Vendar je treba problemu nizkih sečenj posvečati pozornost, tako iz gozdnogojitvenih razlogov kot tudi zaradi uresničevanja poslanstva gozdarske stroke v celoti.

Ocenjujemo, da ima sorazmerno nizek delež realizacije možnega poseka za slovenske gozdove prej negativne kot pozitivne posledice. Lesna zaloga slovenskih gozdov je že sorazmerno visoka, nujno stopnjo akumulacije prirastka upoštevamo že pri določitvi možnega poseka. Realizacija sečenj pa je najnižja v mlajših gozdovih, v katerih so sečnje nujne z vidika njihove nege, predvsem zaradi vzgoje kakovostnega drevja, pa tudi zaradi ustreznega pospeševanja neproizvodnih vlog gozda. Zato lahko mirno zapišemo, da pomeni nižji posek od možnega predvsem manj nege slovenskih gozdov.

Veliko je objektivnih razlogov za nerealizacijo možnega poseka v zasebnih gozdovih. Pridobivanje lesa je zaradi hitro naraščajočih stroškov dela in zelo upočasnjene rasti cen gozdno lesnih sortimentov vse manj donosno. V razmerah, ko se lahko zasebni lastnik skoraj od drevesa do drevesa odloča, kaj se mu še splača posekati in kaj ne več, je vsak nerentabilen posek drevesa le bolj naključen. Navadno se zgodi ob sečnji vrednejšega drevja, pa še v teh primerih ne vselej. Prepričevanje lastnika gozda s strani revirnega gozdarja po nujnosti celovite obravnave sestoja je sicer nujno in večkrat prispeva tudi k ustreznijemu poseku (ne le k ustrežnejši izbiri drevja za posek), vendar je zaključna beseda ob samem poseku vendarle lastnikova.

Seveda je prag rentabilnosti od lastnika do lastnika zelo različen, odvisen od površine in vrednosti gozda, ki ga ima v lasti, od njegovega siceršnjega gmotnega položaja, od tega ali bo posek izvedel sam ali ga bo dal izvesti drugemu, nekdo vidi v opravljeni sečnji tudi dolgoročno korist za razvoj sestoja, drugega to ne zanima, itd. Ti vplivi so zelo veliki in je težko predvideti, kolikšen posek oziroma delež možnega poseka je v danih razmerah mogoče objektivno pričakovati.

Poleg navedenih objektivnih razlogov za sorazmerno nizke sečnje v slovenskih gozdovih

moramo seveda v ZGS posvečati pozornost tudi subjektivnim razlogom, ki se kažejo v morebitni premajhni angažiranosti strokovnega osebja ZGS pri realizaciji poseka. V tem smislu proučujemo razlike med območji, krajevnimi enotami in revirji ter poskušamo z vodenjem in organiziranjem dela vplivati na ustrezno učinkovitost javne gozdarske službe v vseh gozdovih.

5.2 Gojitvena dela

Z vidika uresničevanja gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih del je primerno podrobneje obravnavati le gojitvena dela, varstvena dela, ki jih praviloma obravnavamo skupaj z njimi, pa pustiti nekoliko ob strani. Načrtujemo namreč lahko le del varstvenih del, zato primerjava opravljenih varstvenih del z načrtovanimi večkrat vsebinsko ni brez zadržkov.

Za realiziranje gozdnogojitvenih del imamo v razmerah nove ureditve slovenskega gozdarstva v zasebnih in državnih gozdovih povsem različne vzvode. V državnih gozdovih je strokovni predlog ZGS v večini primerov primerno upoštevan, le v nekaterih primerih ga SKZG v določeni meri prilagodi finančnim zmožnostim, v zasebnih gozdovih pa je obseg gojitvenih del v bistvu določen z razpoložljivimi proračunskimi sredstvi ter s stopnjami sofinanciranja, kot jih določa Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove iz proračuna RS.

Finančna sredstva državnega proračuna, namenjena vlaganjem v gozdove, se v zadnjih letih znižujejo celo v absolutnem znesku, po njihovi realni vrednosti pa seveda še znatno intenzivneje, kar se nujno odraža tudi na količini izvedenih gojitvenih del v zasebnih gozdovih.

Grafikon 4 prikazuje gibanje realne višine sredstev državnega proračuna za vlaganja v gozdove v obdobju 1998-2002. Za izhodišče je vzeto leto 1998. Preglednica 2 pa kaže strukturo sredstev državnega proračuna, namenjenih vlaganjem v gozdove, kot so bila porabljena v letu 2002.

Poudarjena ozka odvisnost količine izvedenih gojitvenih del v zasebnih gozdovih od razpoložljivih sredstev državnega proračuna, nujno zahteva pojasnilo. Izkazana ozka odvisnost je posledica zelo nizkih sredstev državnega proračuna za vlaganja v gozdove, ki zagotavljajo izvedbo zelo majhnega deleža potrebnih gojitvenih del. Že ob

Preglednica 2: Struktura v letu 2002 porabljenih sredstev državnega proračuna, namenjenih vlaganjem v gozdove

Ime proračunske postavke	Poraba 2002 SIT
Obnova gozdov	80.925.609
Nega gozdov	120.486.548
Varstvo gozdov	125.847.574
Vzdrževanje življenjskega okolja divjih živali	18.348.483
Sanacija požarišč in ujm - gojenje	16.691.548
Semenarska in drevesničarska dejavnost	1.534.455
Vzdrževanje gozdnih cest	212.606.773
Gradnja in rekonstrukcija gozdnih cest	19.000.000
Izvršba odločb	150.678
SKUPAJ	595.591.668

nekoliko večjih sredstvih bi se ob trenutno predpisanih stopnjah sofinanciranja gozdnih del pokazalo, da je večji obseg del težko realizirati zaradi nezainteresiranosti lastnikov gozdov za ta dela.

Zatrjevanja predstavnikov lastnikov gozdov ob sprejemanju Zakona o gozdovih (1993), da posebni skladi, kjer bi se zbirala finančna sredstva, na primer od prodaje lesa, niso potrebni, ker bodo lastniki gozdov v novih družbenih okoliščinah, ko bodo resnični gospodarji svojih gozdov, sami poskrbeli za izvedbo potrebnih del v gozdovih, se očitno niso uresničila.

Vzrokov za nezainteresiranost lastnikov gozdov za izvajanje gojitvenih del je več. Mnogi so od dela v naravi odtujeni in sami niti niso usposobljeni izvesti del, nekateri pa jih sami fizično niso sposobni izvesti. Naročiti izvedbo del poklicnim

izvajalcem pa pomeni za te lastnike gozdov velik strošek, ki daleč presega prispevek države k izvedbi del, tolikšne razlike pa niso pripravljeni plačati za dela, ki se bodo njim oziroma dedičem obrestovala šele po mnogih desetletjih.

Čeprav je ponekod v svetu uveljavljen način financiranja gojitvenih del z zbiranjem sredstev iz prihodka od lesa, pri nas menda to ni mogoče tudi zaradi odločitve o t.i. integralnem državnem proračunu, v katerega se vse izteka in iz njega vse izhaja; in to se je seveda prav tako poudarjalo že ob izdelavi veljavnega Zakona o gozdovih. Ker **naj bi se vanj torej stekala pomembna sredstva od poseka lesa v zasebnih gozdovih**, predlagamo, da naj se iz njega tudi sofinancirajo gojitvena dela v tolikšni meri, da bo zagotovljena njihova izvedba.

Podobno kot pri realizaciji sečenj je gotovo tudi pri realizaciji gojitvenih del količina izvedenih del odvisna tudi od prizadevanja gozdarskega strokovnega osebja. Izvajanje gojitvenih del analiziramo tudi s tega vidika, s ciljem, da zagotovimo v vseh gozdovih zadostno strokovno podporo izvajanju gojitvenih del.

6 LITERATURA

- KOZOROG, E., MATIJAŠIČ, D., 2003. Sodobno gozdnogospodarsko načrtovanje – korak h kakovosti in racionalnosti. Zbornik Študijskih dni Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire pri BF, Ljubljana.
- Poročilo o delu ZGS za leto 1994. Ljubljana.
- Poročilo ZGS o gozdovih za leto 2002. Ljubljana.
- Zakon o gozdovih (Ur. list. RS, št. 30/93 in 67/2002).
- Pravilnik o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih (Ur. list RS, št. 5/98).